

Poznań, 23 stycznia 2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-III.431.1.18.2019.7.3.9

Pani
Katarzyna Ścigala
Dyrektor
Centrum Obsługi Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych
ul. Staszica 3
64-820 Szamocin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.)*, zwanej dalej ustawą, i *rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477)* oraz w oparciu o *rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720)*, zwanego dalej rozporządzeniem, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

- Maria Gliniecka - inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,
- Katarzyna Świdurska - inspektor wojewódzki,
- Jarosław Szymański - inspektor wojewódzki,

działając z upoważnień Wojewody Wielkopolskiego z 17 października 2019 r., nr KN-II.0030.363.2019.1 oraz z 4 listopada 2019 r., nr KN-II.0030.381.2019.1 (*zał. 1.-1a. Upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 17 października oraz 4 listopada 2019 r.*) w dniach: 22, 23, 28 października oraz 18 listopada 2019 r. przeprowadził kontrolę w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego pod nazwą: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 w Studźcach z siedzibą pod adresem: Studźce 11, 64-830 Margonin, którą w dalszej części dokumentu określa się w skrócie „Placówką”, „Jednostką” lub „POW”, której obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną zapewnia Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Szamocinie (zwane dalej „Centrum” lub „COPOW”).

Zakres kontroli obejmował zbadanie organizacji i funkcjonowanie Placówki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności, które uzasadniałyby wyłączenie z udziału w wymienionej wyżej kontroli (*zał. 2.-2b. Oświadczenia kontrolerów z dnia 21 października 2019 r.*).

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano informacje od Dyrektora – Pani Katarzyny Ścigały,
- pozyskano informacje od wychowawcy – koordynatora – Pani M.Cz.,
- pozyskano informacje od wychowawcy – Pani E.K.,
- przeprowadzono analizę indywidualnej dokumentacji 8. wychowanków przebywających aktualnie w Placówce,
- przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji kadry merytorycznej zatrudnionej w Placówce i w Centrum,
- przeprowadzono rozmowy z 8. wychowankami Placówki,
- przeprowadzono oględziny Placówki,
- przeprowadzono ankiety wśród wychowanków Placówki w związku ze zgłoszeniem przez Biuro Rzecznika Praw Dziecka nieprawidłowości w Placówce (*zał. 3 Kserokopia pisma BRPD z 23 lipca 2019 r.*).

Wojewoda Wielkopolski decyzją z dnia 11 stycznia 2018 r., znak: PS-II.9423.4.10.2017.8 wydał Powiatowi Chodzieskiemu zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego pod nazwą: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 w Studźcach z siedzibą pod adresem: Studźce 11, 64 – 830 Margonin, z liczbą 14 miejsc.

PODCZAS KONTROLI USTALONO

Placówka działa w oparciu o Statut nadany Uchwałą Nr XXXVII/215/2017 Rady Powiatu Chodzieskiego z dnia 25 października 2017 r. w sprawie utworzenia oraz nadania statutu Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1 w Studźcach (*zał. 4. Kserokopia Uchwały Nr XXXVII/215/2017 Rady Powiatu Chodzieskiego z dnia 25 października 2017 r. w sprawie utworzenia oraz nadania statutu Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1 w Studźcach*). Zgodnie z ww. statutem obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną Placówki zapewnia Centrum.

Szczegółową organizację, zakres i tryb działania oraz strukturę organizacyjną Placówki określa Regulamin Organizacyjny przyjęty uchwałą Nr 337/2018 Zarządu Powiatu Chodzieskiego z dnia 29 stycznia 2018 r. (*zał. 5. Kserokopia Regulaminu Organizacyjnego Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Studźcach*). Podczas kontroli inspektorom Dyrektor przedłożyła załącznik do Zarządzenia Nr 12/2018 z dnia 31 stycznia 2018 r. podpisany przez Dyrektora. Ponowne wdrożenie Zarządzeniem Dyrektora Regulaminu Organizacyjnego uchwalonego przez Zarząd Powiatu, jest zbędne i może wprowadzać w błąd co do daty przyjęcia Regulaminu.

Podczas kontroli ustalono, że Zarządzeniem nr 25/2018 z dnia 23 kwietnia 2018 r. Dyrektor wprowadził w Placówce procedury ustalające organizację pracy i sposób postępowania w określonych sytuacjach (*zał. 6. Kserokopia Zarządzenia nr 25/2018 Dyrektora Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Szamocinie z dnia 23 kwietnia 2018 r. wraz z załącznikami 6a-6d.*). Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy ww. dokumentu, w którym stwierdzono nieprawidłowości:

- a) załącznik nr 6 - *Prawa i obowiązki wychowanka*. Wątpliwości inspektorów budzi zapis w pkt 10. *Obowiązków*, który dotyczy obowiązku „udzielania pomocy i służenia opieką wychowankom młodszym i słabszym”, ponieważ obowiązek pomocy i opieki spoczywa na Placówce. Zapis zatem jest **niezgodny z art. 93 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy**,
- b) załącznik nr 7 - „*Regulamin nagród*” oraz „*Regulamin kar*”. Analiza dokumentu wskazała na budzące wątpliwości zapisy pkt. 3 i 5 *Regulaminu nagród* dotyczącego „*zgody na udział w imprezach, wyjazdach, koloniach, zimowiskach, biwakach, wycieczkach itp.*” oraz „*zgody na wyjście poza teren placówki.*” Zapisy te są **niezgodne z art. 4 pkt 5 ww. ustawy**. Wymienione w tej części regulaminu „nagrody” są prawem dziecka mieszkającego w Placówce, na które nie musi zasłużyć w sposób szczególny. Zespół kontrolujący zwrócił także uwagę na fakt, iż wyjścia wychowanków dodatkowo stanowią nagrodę za przestrzeganie powszechnie obowiązujących norm i zasad oraz stanowią nagrodę za przestrzeganie Regulaminu Jednostki. Biorąc pod uwagę ograniczone formy spędzania czasu, kara w postaci braku pozwolenia na wyjście poza teren Placówki określona w pkt 5 *Regulaminu kar* jest tym bardziej dotkliwa. Ponadto, w *Regulaminie kar* w pkt 1 i 2 określono nagany wychowawcy i dyrektora w sposób niejednoznaczny, nie stopniując wymiaru kary, tym samym pozostawiając dużą uznaniowość wychowawcom, co może skutkować brakiem spójności wychowawczej wobec wychowanków. Nagana udzielana na forum grupy narusza prawo dziecka do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem i jest **niezgodna z art. 4 pkt 9 ww. ustawy**,
- c) załącznik nr 15 – „*Regulamin tworzenia i przyznawania wychowankom drobnej kwoty do własnego dysponowania*”, który został szczegółowo opisany na s. 7-8 niniejszego wystąpienia, a który jest **niezgodny z § 18 ust. 3 pkt 8 ww. rozporządzenia**.

Standardy opieki i wychowania oraz zaspokajanie potrzeb dziecka i respektowanie jego praw

1. Oględziny obiektu

Podczas kontroli 22 października 2019 r. dokonano oględzin Placówki. Sporządzono „Protokół oględzin”, który został zaakceptowany, podpisany przez Dyrektora i stanowi załącznik do niniejszego wystąpienia (*zał. 7. Protokół oględzin Placówki z 28 października 2019 r.*). W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Placówka funkcjonuje **zgodnie z § 18 ust. 3 pkt 2, 4, 5 oraz § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia**. Jednakże zespół inspektorów stwierdził, że jedyne oświetlenie w pokojach stanowią lampy sufitowe, które nie zapewniają właściwego oświetlenia, szczególnie podczas nauki przy biurkach, które są miejscem do nauki.

Jedynie w jednym pokoju znajdowała się lampka. Wobec powyższego nie można uznać, że pokoje są odpowiednio oświetlone. Pomieszczenia te nie spełniają w pełni wymogów dotyczących miejsca do nauki, co **narusza zapisy § 18 ust. 3 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia.**

2. Kwalifikacje kadry

Uchwałą Nr 334/2013 Zarządu Powiatu Chodzieskiego z dnia 31 października 2013 r. na stanowisko Dyrektora Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Szamocinie zatrudniono od 1 stycznia 2014 r. Panią Katarzynę Ścigałę (*zał. 8. Kserokopia Uchwały Nr 334/2013 Zarządu Powiatu Chodzieskiego z dnia 31 października 2013 r.*). Dyrektor Centrum jest jednocześnie Dyrektorem Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1 w Studźcach. Pani Katarzyna Ścigała ukończyła studia magisterskie na kierunku pedagogika. Posiada wymagany ustawowo staż pracy w instytucjach zajmujących się pracą z dziećmi lub rodziną, nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona, nie jest także obciążona obowiązkiem alimentacyjnym i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Dyrektor przedłożyła zaświadczenie lekarskie, potwierdzające zdolność do kierowania Placówką ważne do dnia 9 maja 2020 r. Kwalifikacje są zatem **zgodne z art. 97 ust. 3 ww. ustawy** (*zał. 9. Kserokopia dyplomu ukończenia studiów, zał. 9a. Kserokopia dokumentu potwierdzającego staż pracy, zał. 9b. Kserokopie oświadczeń w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji i niekaralności, zał. 9c. Kserokopia orzeczenia lekarskiego ważnego do 9 maja 2020 r.*).

Ponadto, w Placówce zatrudnieni są:

- na stanowisku wychowawcy/koordynatora – 1 osoba,
- na stanowisku wychowawcy – 6 osób (wszystkie osoby zatrudnione są na podstawie umowy o pracę),

natomiast w Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych:

- na stanowisku psychologa – 1 osoba (na podstawie umowy o pracę),
- na stanowisku pedagoga – 1 osoba (na podstawie umowy o pracę), od 27 marca 2019 r. do ostatniego dnia kontroli nieobecna,
- na stanowisku pracownika socjalnego – 1 osoba (na podstawie umowy o pracę),

(*zał. 10. Protokół oględzin dokumentacji z 22 października 2019 r., zał. 10a. Ewidencja pracowników zatrudnionych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Studźcach z 22 października 2019 r.*).

Każda z ww. osób zatrudnionych w Placówce, posiada odpowiednie kwalifikacje wymagane ustawowo oraz posiada aktualne badania lekarskie, nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona, nie ponosi obowiązku alimentacyjnego i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Powyższe zostało sprawdzone podczas analizy akt osobowych i jest **zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1 - 3 i 6 oraz ust. 3 ww. ustawy** (*zał.*

11.-11j. Kserokopie oświadczeń pracowników Placówki w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji i niekaralności).

Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1429z późn. zm.).

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do „Zeszytu kontroli” pod nr 2/2019.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli działania Placówki zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Placówki oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne.**

UWAGI I WNIOSKI

Biorąc pod uwagę przyjęte w placówkach opiekuńczo - wychowawczych standardy całodobowej opieki i wychowania, rekomenduję po sporządzeniu diagnoz psychofizycznych i ustaleniu potrzeb dzieci zaprowadzić dla wychowanków, które tego wymagają karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu Placówki opiekuńczo - wychowawczej oraz w realizacji zadań określonych w ww. ustawie, zalecam:

- 1. dostosować treść załączników nr: 6, 7 i 15 do Zarządzenia Dyrektora Centrum nr 25/2018 z dnia 23 kwietnia 2018 r. do obowiązujących przepisów prawa,**
- 2. doposażyć pokoje wychowanków w lampki nocne oraz lampki biurkowe zapewniające właściwe oświetlenie w miejscu do nauki, zgodnie z § 18 ust. 3 pkt 1 i 3. ww. rozporządzenia,**
- 3. dostosować liczbę osób pracujących z dziećmi do potrzeb wychowanków oraz do rodzaju prowadzonych zajęć, zgodnie z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia,**
- 4. właściwie organizować pracę wychowawczą biorąc pod uwagę konieczność realizacji zadań wychowawczych, zgodnie § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia,**

5. **zapewnić wychowankom kwotę pieniężną do własnego dysponowania**, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 ww. rozporządzenia,
6. **zapewnić wychowankom całodobowy dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów**, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia,
7. **organizować zajęcia pozalekcyjne i rekreacyjno-sportowe, także na terenie Placówki, szczególnie w dni wolne od nauki szkolnej**, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 12 ww. rozporządzenia,
8. **niezwłocznie uzupełnić wszystkim dzieciom diagnozy psychofizyczne oraz sporządzać je każdorazowo niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki**, zgodnie z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia,
9. **przewodzić dla wszystkich wychowanków plany pomocy dziecku**, zgodnie z § 15 ust. 1 - 5 ww. rozporządzenia, **uwzględniając wskazania zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka**, zgodnie z art. 136 pkt 3 ww. ustawy,
10. **uzupełniać karty pobytu dziecka w taki sposób, aby zapisy odzwierciedlały rzeczywistą sytuację wychowanka w dokumentowanym obszarze, nie rzadziej jednak niż co miesiąc**, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 pkt 2 ww. rozporządzenia,
11. **przewodzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych**, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia,
12. **dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka zapewniając właściwy skład zespołu, nie rzadziej niż co pół roku lub w przypadku dziecka poniżej 3 roku życia nie rzadziej niż co 3 miesiące**, zgodnie z art. 137 oraz art. 138 ust. 1 ww. ustawy,
13. **umożliwić wychowankom nie przebywającym stale na terenie Placówki utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej**, zgodnie z art. 4 pkt 3 oraz art. 93 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy.

Informacje końcowe

Integralną częścią wystąpienia pokontrolnego są wymienione w jego treści załączniki, pozostające w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Centrum, jeden pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1429), z wyłączeniem

danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, kontrolowana Jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 19 stron.

z up. Wojewody Wielkopolskiego(-)
Monika Donke – Cieślewicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki
Społecznej

Dokument sporządziła:
Maria Gliniecka
Inspektor wojewódzki
05.10.2020 r.